

Forfatter: Wied, Gustav

Titel: En cand.jur.

Citation: Wied, Gustav: "En cand.jur.", i Wied, Gustav: *Barnlige Sjæle. To Kroner og halvtreds. Erotik. En Bryllupsnat. 1967*, udg. af Villadsen ; Christensen , Rosenkilde og Bagger, 1966-, s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-wied03tom-shoot-workid55055/facsimile.pdf>
(tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Barnlige Sjæle. To Kroner og halvtreds. Erotik. En Bryllupsnat. 1967

EN CAND. JUR.

Høj og mager, med Frakken knuppet helt op i Halsen og med de sprittende Fingre skjult i sorte Handsker, der var en halv Tomme for lange — med en lille, lav, smalskygget Filthat paa Hovedet og med skinnende, blankpudsede Skaftestøvler udenpaa Benklæderne! — — Saaledes havde han ofte vandret mig forbi med svingende Arme og lange Skridt, naar jeg om Morgenen gik min Runde omkring Byen.

Han var begyndt med at skæve mistroisk til mig. Men saa havde jeg en Dag taget Hatten af og sagt: Godmorgen! og han havde hilst igen sidelæns bukkende og slaaende ud med sin lavpudede Hat i en bred Bue, saa langt Armen rakte.

Og endelig havde vi en Dag i Forbigaaende vekslet et Par Ord om Vejret. — — —

Men saa en Morgen kom jeg gaaende nede mellem Haverne ved „Noret“. Det havde regnet om Natten, og Stien var temmelig oplødt. Jeg gik og søgte de fasteste Steder ud og hoppede over Vandpytterne. Han kom fra den modsatte Side, vandrede trygt gennem Snavset i sine langskafrede Støvler og med Fingrene spillede ud fra hverandre i Handskerne og Armene taktfast dinglende frem og tilbage som et Par Penduler.

— Godmorgen, Hr. Mølmark! hilste jeg.

— Godmorgen, godmorgen! bukkede han og slog ud med Hatten. — Det er lidt smudsigt i Dag!

— Ja—a, sagde jeg — jeg tror, jeg vender.

— Hvorfor har De ikke taget *lange* Støvler paa? spurgte han og pegede med en udstrakt Finger ned mod mine Sko.

— Jeg har skam ingen!

— Jo—o, det har *jeg*, smittede han — det maa man ha'!
Jeg slog nu Følge med ham, og vi gik op ad Trappetrinene op paa Volden. Han havde staaet og bukket og slaact affæbelt ud med Armene, saa at jeg tilsidst havde maattet føje ham og var gaaet foran op.

— Det har vist regnet svært? begyndte jeg.

— Ja—a, lige fra Klokkeren fem i Morges til Klokkeren halvtotte! — — Det er ellers en dejlig Tid, vi gaar i Møde: udbrød han og kiggede hen efter en Stær, der sad paa en Gren og fløjtede — nu kan man snart faa lidt grønt ind i Stuen.

— Ja, det kan snart blive rigtig Foraar!

— De har vel rejst meget? spurgte han pludselig og vendte Ansigtet om mod mig og smilede spørgende. Hans Smil var saa underlig mekanisk, man kunde se, at han anvendte det ofte. Det var kun Læberne, der smilede, Øjnene ytrede ingen Glæde.

— Ja—a, sagde jeg — en Del har jeg jo flakket om.

— Det maa være *dejligt*! sagde han takkefuld og maalede med Fingrene en Cirkel i Luften — at rejse! kom det længe bag efter.

— Har De altid boet her, Hr. Mølmark?

— Næ—i, jeg kom jo ovre fra Horsens! — — Det er nu femten Aar siden, ja — — ja—a det er jo gaaet saadan lidt *tilbage* for mig!

— Er det *det*?

— Ja—a det er saamænd! — — Borgmesteren blev jo forflyttet, og saa skrev han til mig, om jeg vilde ha' Pladsen her paa Kontoret med tolvhundrede fast. — — Jeg raadførte mig med min Familie, og min Kone mente, at det var bedre at ha' tolvhundrede fast end som to tusind paa det uvisse. — Og saa flyttede vi herover, min Kone, min lille Datter og jeg. Og et Par Aar gik det rigtig pænt, og vi var lykkelige og glade ved hinanden. Men saa bli'er min *Kone* berøvet mig — — hun blev kastet paa Sygelejet, og det ha'de Døden til Følge.

Manden talte langsomt og sagte og bevægede den højre Haand halvt fremstrakt blødt op og ned i Luften, som om han trykkede paa noget elastisk.

— Hvad fejlede hun? spurgte jeg.

— Det var en heftig Lungebetændelse, og Lægerne stod magtesløse. — — Og saa sad jeg ene tilbage med min lille Datter, indtil ogsaa *hun* faldt fra.

— Var det samme Sygdom?

— Næ—æ, Gudskelov, det var det ikke, nej! Hun var ved en Skovtur et Par Aar i Forvejen styrtet ned fra Vognen og ha'de stødt Ryggen. Men det faar *jeg* først at vide to Aar efter, og saa var det jo for sent. — — Det er for sent, min gode Mølmark! sa'e Stiftsfysikus Lorentzen til mig — det er for sent! det er en Rygmarvslæsion, Barnet staar ikke til at redde! — — og saa forlod *hun* mig ogsaa. — — Aa, det gjorde mig saa hjertelig ondt, vedblev han og pressede Øjenlaagene sammen — og jeg taalte det da heller ikke, jeg fik en heftig Nervefeber, og ingen ha'de jeg til at pleje mig, saa man bragte mig paa Hospitalet, og dér *laa* jeg.

— Var De længe syg?

— Et halvt Aars Tid. — — Lad mig sé? jo, et halvt Aars Tid! — — Men saa skete der noget, som aldrig burde være sket! sagde han og nikkede alvorligt.

— Saa—aa? og hvad var det?

— Jo—o, jeg hørte dem hviske omkring mig, at min Plads kunde jeg intet Haab gøre mig om at erholde igen, da Sygdommen ha'de slaaet sig paa — — —

Her løftede Mølmark langsomt og med et dybt og betydningsfuldt Blik en sort Handskefinger og satte den mod sin Pande.

— Men man burde dog have undiadt at tale derom, saa *jeg* kunde høre det! vedblev han og lod Haanden synke ned igen — thi Fremtidssorger oprullede sig for mig, jeg fik et Tilbagefald og tabte Bevidstheden for lange Tider!

— Var det Doktoren, der var saa uforsigtig? spurgte jeg.

— Da jeg atter begyndte at komme til mig selv, fortsatte Mølmark uden at høre mit Spørgsmaal — forsøgte man at trøste mig og indgive mig Haab, men det var for sent. — — Det var for sent, min gode Mølmark! gentog han halvt smilende — mit Hoved' havde faaet et Knæk!

— De mistede altsaa virkeelig Deres Plads?

— Ja. — — Borgmesteren *kunde* jo ikke vente — — de daglige Forretninger paa Kontoret! — — Og selv om han ogsaa efter min Helbredelse vilde ha' vist mig den Godhed at antage mig som blot og har *Skriver!* jeg er bange for, han ha'de fortrydt det! — — Mit Hoved' taalte ikke længer Anstrengelse, Ting, som jeg tidligere ha'de kunnet le af og glide over i Spøg, fik mig *nu* til at græde.

— Ja, han kunde jo dog ha' forsøgt! indvendte jeg.

— Han kunde ha' forsøgt! nikkede Mølmark — det sagde jeg ogsaa i Begyndelsen til mig selv. — — Men han ha'de *fortrydt* det, han ha'de *sikkerlig* fortrydt det! jeg er sandelig ikke længer den, jeg *har* været. — — Nu ser vi bare med Christian den femte! vedblev han og slog ud med Haanden — jeg *har* ganske vist kun tredje Karakter, men dog en *stor* tredje, og før min Sygdom huskede jeg Paragraferne paa mine Fingre, *nu* kan jeg det ikke mere, de løber Sur for mig. — — Og saa har jeg altid saadan en underlig Prikken hér oppe! tilføjede han og bankede sig paa Tindingen.

Jeg kiggede op efter hans Ansigt. Han havde lukket Øjnene halvt til, og alle de fine Rynker omkring dem sitrede, og Aarerne paa hans fremstaaende Kindben dannede røde sribede Pletter.

Saa lød der knirkende Skridt paa Grusgangen. Det var Konsul Brun, som kom gaaende imod os, svær og bredskuldret med lysegraa Benklæder og engelske Whiskers.

Mølmark aabnede Øjnene. Og da han saa', hvem det var, hejsede han øjeblikkelig sit mekaniske Smil.

— Det er én af mine Velgørere! hviskede han hurtigt og stillede sig op inde ved Kanten af Stien. Og dér stod han saa og bukkede sidelæns og svang Hatten i en stor Bue. Han løftede sig ligefrem op paa Tæerne for at gøre den saa stor som mulig.

Konsulen passerede os med en let Hilsen og Fjed som en spansk Hane. Hans toppede Bagdel vuggede sig rytmisk indenfor den brune, stramtiddende Klædesfrakke. Og han havde sølvknappet Stok.

— Det var en af mine Velgørere! hviskede Mølmark igen og skævede om efter ham.

— Ja, jeg *saa' det!* nikkede jeg.

— Og *det* maa jeg sige, vedblev han og lagde taknemmelig Hovedet paa Siden — at Folk har været særdeles gode mod mig! — — jeg har jo nu ikke andet fast, end hvad kærlige Mennesker giver mig.

— Og kan De komme ud af det med det?

— Ja, det *maa* jeg jo! men om Vinteren kniber det skam ogsaa undertiden! — — Se nu bare Kul og Petroleum, det staar mig alene i saadan no'et som fire Kroner og halvtreds-femoghalvfjerds om Maaneden, og det er formeget. Men saa maa jeg jo ogsaa i de Maaneder renoncere paa *Bollen!* sluttede han. — Ja, jeg skal sige Dem, forklarede han rødmenende, da jeg spørgende saa' op paa ham — jeg sætter nemlig saa uhyre Pris paa lidt Hvedebrød til min Kaffe om Morgenens! — — det er en Vane fra min Families Tid. — — *Men*, tilføjede han listig smilende og denne Gang uden mindste Hjælp af mekaniske Midler — saa ta'er jeg jo rigtignok ogsaa Revanche om Sommeren! for *saa* maa jeg ha' mit Stykke Wienerbrød hver Morgen og to om Søndagen, men saa spiser jeg heller ikke Rugbrød! — — Sommeren er i det hele taget min bedste Tid! vedblev han snakkesalig — for saa sender Folk mig mest *kolde* Spiser, og de kan jo gemmes til om Aftenen, uden at jeg behøver at ha' tændt paa Apparatet — — Rødgrød og Tykmælk og en lille *Kylling* imellem! — — Ja, naar man ret tænker sig, hvor Folk i Grunden er kærlige! nikkede han — som nu ham, Volkersen derude paa Dampmøllen, han har sendt mig Middagsmad hver Onsdag i fire Aar, uden at jeg saameget som engang har *talt* med ham! bare paa *Arbefaling*, ene og alene paa *Arbefaling!* — — Kender De Dampmøller Volkersen?

— De mener Vogelsack? spurgte jeg smilende.

— Ja, Vogelsack! ja—a naturligvis! Kender De ham?

— Ikke uden af Anseelse!

— Ja, for ellers vilde jeg bede Dem bringe ham min Tak.

— Nej, jeg kender ham skam ikke! men De kan jo selv gaa derud.

— Nej, næ—æ! næ det gør jeg ikke! sagde han sky — jeg gaar aldrig ud! jeg kommer ingen Steder!

Vi var nu for anden Gang paa vor Vandring naaet lige ud for mit Hus oppe paa Volden, og jeg standsede.

— Gør De mig ikke den Fornøjelse at gaa med ind og se hvordan jeg bór? spurgte jeg.

Han rødmæde og spillede forlegent med Handskefingrene op og ned ad Frakken:

— Jo—o, tusind Tak! sagde han — Dem staar jeg jo ikke i Afhængighedsforhold til! — Men — — men vilde De ikke først være saa god at sige mig, hvormeget Klokken er bleven? Tiden er løbet lidt Sur for mig ved det, at jeg har spadseret med no'en, det gør jeg jo ellers aldrig.

— Den er halv ni.

— Tak, ja! — — ja mit Ur er til Mester i denne Tid! — — jo—o Tak, saa vilde jeg skam meget gerne titte lidt indenfor, naar den ikke er mere!

Jeg gik op ad Trappen, og han fulgte efter med et stille, forventningsfuldt Smil om Munden og med Fingrene i ualmindelig travl Virksomhed.

I Korridoren mødte vi Madam Bertelsen, der kom med Kost og Fejespaan inde fra mine Værelser.

— Men Gu', er det *Dem*, Mølmark? sagde hun.

— Ja det er saamæn — — Godmorgen, lille Madam Bertelsen! hilste han og virrede forlegent med Hovedet.

— Er Di ikke bange for Deres Kakkelovn? spurgte hun, og Hareskaaret udvidede sig.

— Hæ, hæ! lo Mølmark kort — — hæ, hæ!

Jeg aabnede Døren til min Dagligstue: — Værs'god, sagde jeg — hér bór jeg!

Han traadte hurtig ind over Tærskelen, og Madam Bertelsen gik smaagnækkende ned ad Gangen.

Lige indenfor Døren blev Mølmark staaende og saa' sig om med Hatten foran paa Maven.

— Hvor her er nydeligt! sagde han.

— Tag Plads, Hr. Mølmark!

— Tak, Tak! sagde han. — Tak—æ, jeg staar saa godt!

— Nej værs'god dog — — —

— Tak! og han satte sig paa Kanten af en Lænestol. — Er al det Deres Ejendom? spurgte han.

— Ja—a det er. — — Vil De ryge?

— Næ Tak! næ jeg ryger ikke.
— Maa jeg da byde Dem et Glas Vin?
— Næ tusind Tak! næ mange Tak! jeg skal ikke ha'!
— Drikker De aldrig Spiritus maaske?
— Næ ikke mere nu, nej! sagde han og saa' ned — Budgettet tillader det ikke, og saa er jeg ogsaa bange for at faa Smag for det.

— Naa—aa, et lille Glas?

— Ja et ganske lille et maaske? sagde han og vred Overkroppen.

Jeg tog en Flaske Portvin og to Glas frem og skænkede i.

— Skal De ikke ha' Frakken af? spurgte jeg saa.

— Nej Tak! sagde han forskrækket og lod hurtig Fingrene løbe ned foran af sin Frakke for at undersøge, om den var knappet — jeg skal straks gaa igen! sagde han. — Se, hvor nydeligt Lyset spiller i Vinen! vedblev han lidt efter og løstede paa Glasset.

— Ja. — — Skaal, Hr. Mølmark!

— Skaal! sagde han — Skaal! det er mig en Fornøjelse at gøre Deres Bekendtskab!

Vi hilste ceremonielt paa hinanden og tømte vore Glas. Og han rejste sig haivt op fra Stolen og satte sit omhyggelig hen paa Bordet.

— Tak! sagde han. — Nej se, dér har vi jo Tolderporten! udbrød han glad og pegede paa en Akvarel, der stod henne paa Reolen i Hjørnet — ja, jeg har nok set Dem sidde deromme og male. — Maler De meget?

— Næi, nu i Vinter har jeg ikke faaet bestilt ret meget, det bli'er saa tidlig mørkt.

— Ja—a, sukkede han — men De kan dog tænde Lys!

— Jamen, man kan ikke male ved Lys!

— Nej, næ det mener jeg heller ikke! men saa kan De jo læse, eller pusle med noget andet — — skrive Breve!

— Ja det gør jeg ogsaa! Jeg gaar aldrig i Seng før Klokkeren tolv.

— Aa, det vilde jeg saa gerne! sagde Mølmark og rystede sørgmodig paa Hovedet — det gjorde jeg altid i min Studentertid. Men hvad skal jeg faa Tiden til at gaa med?

— Holder De da ikke af at læse?

— Jo—o, jo—o! men ser De, jeg kan ikke godt tillade mig at brænde Lys mere end en Time hver Aften. Det ta'r for meget paa Petroleummen.

— Naar gaar De da til Ro?

— Klokkeren syv — — i den mørkeste Tid. Jeg kan ikke holde ud at sidde ret længe paa en Stol, naar jeg ikke har Lampen tændt. Og saa *putter* jeg mig gerne Klokkeren syv, halv otte. — — Saa sparer jeg jo ogsaa Ildebrændselen!

— Ja—a, det gør De jo — — —

— Men *nu* gaar vi en dejlig Tid i Møde! vedblev han og smilede baade med Mund og Øjne. — Det er allerede helt lyst om Morgenen Klokkeren fire, og om Aftenen behøver jeg ikke at tænde før henad otte. — — Og saa ligger jeg og *læser* i Sengen! tilføjede han, og jeg kunde se, at alene Tanken derom var ham en Svir.

— De staar vel tidlig op? spurgte jeg.

— Præcis seks, ja! Ole Jørgensen kommer og banker paa mit Vindue halv seks, naar han gaar paa Arbejde, og saa ligger jeg og *smaalurer* til Kirkeuret slaar, og saa staar jeg op — — for jeg ejer jo ikke længer selv noget Ur. — — Jo—o, ser De, forklarede han ivrig og glemte rent at se paa Billederne og Sagerne i Værelset — — naar man som jeg er ene om det hele, saa *har* man jo en Del at ta' Vare! der skal gøres *rent*, og Sengen skal redes, og jeg skal ha' mit *Fodtøj* pudset og — — og det ene med det andet! og saa sætter jeg Vand over Apparatet, og me'ns det saa koger, henter jeg Fløde og Brød, og hvad der nu ellers kan være saadan af *Smaa*indkøb. — — Men der er jo *det*, jeg er bange for! vedblev han at tale mere med sig selv end henvendt til mig — jeg er bange for, at Kræfterne ikke skal slaa til for mig, og saa bliver man naturligvis kastet paa Sygelejet, og ingen har man til at se til sig, og saa ender det paa Hospitalet!

— Er De saa bange for Hospitalet?

— Ja, sagde han — og det er fra siden jeg laa der sidst! for jeg er vis paa, at *ha'de* de ikke talt saa højt om det, saa *ha'de* min Sygdom ikke ta'et den slemme Vending!

— Har De slet ingen Paarørende?

— Jo—o! jeg faar jo halvtredsindstyve Kroner fra min Forsørgelseskommune ovre i Horsens!

— Jamen jeg mener, har De ingen Familie, ingen Slægtninge?

— Jo—o jeg har — — jo—o! men de raadde mig *fra* at ta' hér over! og siden min lille Datters Død, da de sendte en Krans, har jeg ikke hørt fra dem, og det er nu el've Aar siden. — — Har jeg førtalt Dem, at hun et Par Aar i Forvejen ha'de været med Skolen paa en Skovtur, og saa var hun styrtet ned fra Vognen og ha'de læderet Ryggen, men det faar jeg først at vide to Aar efter. Og da jeg saa kommer til Fysikus Lorentzen, og han undersøger hende, saa ta'r han mig afsides og siger: Det er for *sent*, min gode Mølmærk! hvorfor er De ikke kommen til mig *lør*? det er en Rygmarvsbetændelse, Barnet staar ikke til at redde! — — Og saa døde hun, endte han og strøg sig med de ufyldte Handskefingre hen over Øjnene — og nu tridser jeg rundt hér alene!

— Er der slet ingen, De kommer sammen med af Byens Folk? spurgte jeg — kommer De aldrig paa Besøg?

— Nej, sagde han stille — næ—æ, det gør jeg ikke, ikke *nu* mere! — — De er kærlige og gode ved mig, det er de, men jeg *kommer* ingen Steder. Der var en Tid, jeg *gjo're* det, nikkede han — men saa følte jeg, at de ha'de mig til bedste, og saa trak jeg mig tilbage. — — Det er saamæn første Gang i ni Aar, jeg er i et fremmed Hjem, vedblev han og rejste sig — og det skal De ha' saa hjertelig Tak for! det er dog altid en lille Erindring, jeg kan sidde og pusle med i Mærkningen.

Han rakte mig Haanden, og jeg trykkede den.

— Og saa vil jeg byde Dem farvel, sagde han — og hjertelig Tak for Deres store Venlighed.

— Vi! De ikke ha' et Glas Vin til?

— Gaar det? spurgte han og saa' smilende paa mig.

— Ja—a!

— Jo, saa vilde jeg skam nok drikke et lille, bitte Glas til!

— Jeg skænkede, og vi drak. Og saa sagde jeg:

— Sæt Dem nu ned, saa skal jeg vise Dem nogle flere af mine Billeder!

— Næ tusind Tak, nej! næ, det kan jeg skam ikke! ellers

saa mange Tak! — Men jeg tør maaske titte hen til Dem en anden Gang?

— Ja saagerne! kom De bare, naar De har Lyst!

— Tak, tusind Tak! — — Næ, for ser De! forklarede han og lagde fortrolig sin Haand paa min Arm — jeg maa jo hjem nu til min Kakkelovn! den *er* saa slem til at narre mig, og saa er det jo bare om igen med *Pindene!*

— Ja—a — — — sagde jeg.

Og saa gik han.
